

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ**

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

ЗАПОВІДНА СПРАВА

другого рівня вищої освіти

за спеціальністю – **101 Екологія**

галузі знань – **10 Природничі науки**

Освітня кваліфікація: **Магістр екології**

Професійна кваліфікація: **Інженер з охорони природних екосистем**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою СХНУ імені Лесі Українки
Голова Вченої ради

(протокол № 7 від « 28 » травня 2020 р.)

Освітня програма вводиться в дію з вересня 2020 р.

Ректор _____ **Анатолій ЦЬОСЬ**
(наказ № 21-С(з) від «11» вересня 2020 р.)

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма є нормативним документом, який регламентує нормативні, компетентнісні, кваліфікаційні, організаційні, навчальні та методичні вимоги до підготовки бакалаврів (магістрів, докторів філософії) у галузі знань 10 Природничі науки, спеціальності 101 Екологія.

Освітньо-професійна програма заснована на компетентнісному підході підготовки фахівця в галузі знань 10 Природничі науки спеціальності 101 Екологія.

Освітньо-професійна програма розроблена робочою групою СНУ імені Лесі Українки у складі:

1. Боярин Марія Володимирівна – кандидат географічних наук, доцент, керівник проєктної групи
2. Гулай Любомир Дмитрович – доктор хімічних наук, професор
3. Караїм Ольга Анатоліївна – кандидат економічних наук, доцент

Рецензії та відгуки роботодавців, стейкхолдерів: *(за наявності)*

Освітня програма погоджена вченою радою факультету, схвалена науково-методичною комісією факультету та затверджена Вченою радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Порядок розробки, експертизи, затвердження і внесення змін в освітню програму регулюється Порядком формування освітніх програм та навчальних планів підготовки фахівців за першим (бакалаврським) та другим (магістерським) рівнями в Східноєвропейському національному університеті імені Лесі Українки, затвердженим Вченою радою СНУ імені Лесі Українки.

Ця освітня програма не може бути повністю або частково відтворена, тиражована та розповсюджена без дозволу Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Лист погодження освітньо-професійної програми

Затверджено на засіданні методичної комісії факультету хімії, екології та фармації Протокол № 7 від 12 квітня 2020

Голова методичної комісії факультету

(Оксана МУЗИЧЕНКО)

Затверджено на засіданні кафедри екології та охорони навколишнього середовища Протокол № 10 від 06 квітня 2020 року

Завідувач кафедри екології та

охорони навколишнього середовища

(Любомир ГУЛАЙ)

1. Профіль освітньо-професійної програми «Заповідна справа» зі спеціальності 101 Екологія.

1 – Загальна інформація	
Ступінь вищої освіти	Другий (магістерський) рівень вищої освіти;
Освітня кваліфікація	Магістр з екології
Професійна кваліфікація	Інженер з охорони природних екосистем
Офіційна назва освітньої програми	Заповідна справа
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС ; термін навчання на основі ступеня магістра: денна форма – 1 рік 4 місяці; заочна форма – 1 рік 4 місяці.
Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію серія НД № 0390593 від 2 березня 2017 р. протокол № 124 (Наказ МОН України від 13.03.2017 р. № 375). Термін дії до 1 липня 2022 р.
Цикл/рівень	НРК України – 7 рівень, FQ-ЕНЕА – перший цикл, EQF-LLL – 7 рівень
Передумови	Ступінь бакалавра, спеціаліста
Мови викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	1 рік 4 місяці
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://eenu.edu.ua/uk
2 – Мета освітньо-професійної програми	
<p>Здобуття знань, умінь та розуміння сучасних технологій охорони природних екосистем, що дасть магістрам можливість виконувати свою роботу самостійно.</p> <p>Формування теоретичних і практичних знань, професійного підходу до формування у здобувачів вищої освіти комплексу знань, умінь та навичок для застосування в професійній діяльності у сфері екології та охорони природних екосистем, спрямованих на збереження ландшафтів, рідкісних та зникаючих видів флори та фауни, проектування, створення та функціонування об'єктів природно-заповідного фонду, екомережі.</p>	
3 – Характеристика освітньо-професійної програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Галузь знань 10 – Природничі наук Спеціальність 101 – Екологія Освітньо-професійна програма «Заповідна справа»
Орієнтація освітньої програми	Освітня програма ґрунтується на сучасних екологічних технологіях і має прикладну орієнтацію.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Освітня програма передбачає здобуття поглиблених теоретичних та практичних знань, умінь, навичок у сфері екології, достатніх для ефективного виконання завдань інноваційного характеру відповідного рівня професійної діяльності.
Особливості програми	Вимагає спеціальної виробничої практики.

4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Фахівець здатний виконувати зазначену професійну роботу відповідно до класифікатора професій ДК 003:2010 та/або International Standard Classification of Occupations 2008 (ISCO-08). 2211.2 Еколог 22.13.2 Інженер з охорони природних екосистем 22.13.2. Інженер з природокористування 22.13.2 Інженер з відтворення природних екосистем 3449 Інспектор з охорони природно-заповідного фонду
Подальше навчання	Продовження навчання для здобуття третього освітнього рівня.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Комбінація лекцій, практичних занять із розв'язування проблем, дослідницькі лабораторні роботи, навчальні та виробничі практики.
Оцінювання	Поточний контроль, модульний контроль, письмові та усні заліки, екзамени, захист випускної кваліфікаційної роботи.
6 – Перелік компетентностей випускника	
Інтегральна компетентність (ІК)	ІК 1. Знання основних засад і принципів державної екологічної політики. ІК 2. Знання методології і методів захисту довкілля. ІК 3. Здатність використовувати системний аналіз при розробці та вирішенні екологічних питань від локального до глобального масштабів. ІК 4. Здатність використовувати принципи збереження біологічного і ландшафтного різноманіття, створення екологічної мережі та організації екологічно орієнтованих форм рекреаційно-туристичної діяльності. ІК 5. Знання принципів та механізмів функціонування природних систем, засоби досягнення системою стану збалансованості. ІК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та узагальнення професійної, науково-технічної інформації. ІК 7. Знання принципів забезпечення коеволюції суспільства та природи.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 2. Здатність планувати та керувати часом. ЗК 3. Здатність спілкуватися рідною мовою як усно, так і письмово. Здатність спілкуватися іншими мовами. ЗК 4. Навички використання фундаментальних розділів природничих і математичних наук. ЗК 5. Навички використання психолого-комунікаційних технологій. ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел та до проведення наукових досліджень на відповідному рівні, генерування нових ідей, ЗК 7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК 8. Вміння виявляти, ставити, вирішувати проблеми та приймати обґрунтовані рішення, розробляти та управляти виробничими проектами. ЗК 9. Здатність працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети. ЗК 10. Здатність розробляти та управляти проектами у сфері охорони природних екосистем. ЗК 11. Прагнення до збереження навколишнього середовища. ЗК 12. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
Фахові компетентності (ФК)	ФК 1. Обізнаність на рівні новітніх досягнень необхідних для дослідницької або інноваційної діяльності у сфері екології та охорони довкілля. ФК 2. Обізнаність організації системи об'єктів природно-заповідного фонду України, країн Європи, Світу. Сучасні уявлення про диференційно-ієрархічний підхід при аналізі об'єктів природного середовища різного ступеня та статусу охорони, класифікацію екосистем як імперативу Національної екомережі (ECONET) України. ФК 3. Сучасна обізнаність щодо національних та міжнародних програм та законодавчих актів формування екомережі різного ступеня організації.

	<p>ФК 4. Здатність до використання знань про критерії та екологічний зміст ключових, транзитних та буферних територій екомережі, знань про принципи побудови елементів екомережі, просторової диференціації різних категорій та об'єктів природно-заповідного фонду на певній місцевості.</p> <p>ФК 5. Здатність до використання знань про специфіку формування та функціональної організації екомережі України у порівнянні із іншими екомережами країн Європи, Світу.</p> <p>ФК 6. Здатність застосовувати нормативно-правові основи для розбудови та підтримування екомережі України, країн Світу, та використання знань про метричні показники екологічної мережі.</p> <p>ФК 7. Здатність проводити дослідження техногенно-змінених ландшафтів для наукового обґрунтування управлінських рішень з метою забезпечення їх стійкості, використовувати методи розрахунку екологічного ризику для оцінювання рівня антропогенного впливу на стан об'єктів ПЗФ.</p> <p>ФК 8. Здатність використовувати принципи сталого розвитку в професійній діяльності та використовувати принципи збалансованого природокористування для забезпечення реалізації превентивних заходів з охорони довкілля та збереження природних ресурсів.</p> <p>ФК 9. Здатність приймати ефективні рішення у сфері цивільного захисту з урахуванням особливостей професійної діяльності.</p> <p>ФК 10. Здатність використовувати концептуальні знання, набуті у процесі навчання та професійної діяльності, зокрема сучасні досягнення у формуванні об'єктів об'єктів природно-заповідного фонду.</p> <p>ФК 11. Здатність розв'язувати коло проблем та задач під час створення об'єктів природно-заповідного фонду і формування екомережі.</p> <p>ФК 12. Здатність шляхом самостійного навчання освоювати нові напрями, використовуючи здобуті знання у галузі екології та охорони природно-заповідного фонду.</p>
--	--

7 – Програмні результати навчання

- ПРН 1. Знати та розуміти фундаментальні і прикладні аспекти наук про довкілля, основні концепції природознавства, сталого розвитку і методології наукового пізнання.
- ПРН 2. Уміти спілкуватися іноземною мовою в науковій, виробничій та соціально-побутовій сферах.
- ПРН 3. Проводити науково-дослідну діяльність для отримання наукових результатів та формування на їх основі висновків і рекомендацій.
- ПРН 4. Уміти обирати критерії і розраховувати інтегральні індекси та на їх основі обґрунтовувати й оцінювати рівень забруднення довкілля для подальшого визначення чітких критеріїв та пріоритетів при ідентифікації територій різного статусу охорони.
- ПРН 5. Оцінювати впливи на об'єкти природно заповідного фонду природних та антропогенних чинників з приводу необхідності та виправданості управлінських дій на певній території.
- ПРН 6. Оцінювати небезпечність геологічних процесів та явищ для визначення стану вузлових елементів екомережі, або системи елементів за екологічними коридорами.
- ПРН 7. Оцінювати якісний стан земельних угідь, природно-кліматичних та ландшафтних умов, надавати пропозиції щодо оптимізації територій природно-заповідного фонду.
- ПРН 8. Вміти скласти та оформити необхідні документи для організації роботи об'єктів природно-заповідного фонду на регіональному, національному та міжнародному рівнях.
- ПРН 9. Проводити еколого-економічну оцінку ефективності функціонування структурних елементів екомережі і природних коридорів.
- ПРН 10. Розробляти рекомендації щодо оптимального, з екологічної та економічної точки зору, використання природних ресурсів у нових наукових розробках для реалізації стратегії оптимізації функціонування системи екомережі в цілому.
- ПРН 11. Організувати спостереження та проводити інструментальний і лабораторний контроль якості навколишнього середовища.
- ПРН 12. Організувати первинний облік і контроль щодо критеріїв та екологічного змісту ключових, транзитних та буферних територій екомережі.
- ПРН 13. Розробляти структуру системи екологічного менеджменту з урахуванням специфіки і масштабів природоохоронних об'єктів.
- ПРН 14. Здійснювати еколого-аудиторські перевірки та оцінки діяльності територій різного статусу охорони.
- ПРН 15. Визначати соціально-екологічну ситуацію на рівні об'єктів різного статусу охорони, та на

їх основі приймати й обґрунтовувати рішення для формування місцевих планів дій з охорони довкілля.

ПРН 16. Здійснювати пошук новітніх природоохоронних і організаційних рішень, спрямованих на впровадження перспективних природоохоронних заходів для певних територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

ПРН 17. Розраховувати показники ефективності функціонування ландшафтів та просторової структури екомережі.

ПРН 18. Застосовувати сучасні методи аналізу і прогнозування змін стану довкілля для оцінки видової та ценотичної різноманітності екомережі України. Аналізувати об'єкти природного середовища різного ступеня та статусу охорони, застосувати класифікацію екосистем як імперативу Національної екомережі (ECONET) України.

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	Частка тих, хто має науковий ступінь та вчене звання – не менше 90 %, частка тих, хто має науковий ступінь доктора наук та вчене звання професора – не менше 25 %, частка тих, хто має стаж науково-педагогічної та/або наукової роботи понад 10 років – 90% Не менше 10 % науково-педагогічних працівників, задіяних до викладання циклу дисциплін, що забезпечують спеціальні (фахові) компетентності бакалавра є визнаними професіоналами заповідної справи.
Матеріально-технічне забезпечення	Використання спеціального обладнання, устаткування та програмне забезпечення, необхідне для лабораторних, лабораторно-польових та польових досліджень в екології та охороні природних екосистем.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Використання інформаційного пакету навчально-методичних матеріалів в системі управління навчанням Moodle СНУ імені Лесі Українки, Office 365, Classroom, та авторських розробок науково-педагогічних працівників.

9 – Академічна мобільність

Національна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між СНУ імені Лесі Українки та університетами України.
Міжнародна кредитна мобільність	У рамках програми ЄС Еразмус+ на основі двосторонніх договорів між СНУ імені Лесі Українки та навчальними закладами країн-партнерів.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Можливе після вивчення курсу української мови.

1. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д (№ з/п)	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсів роботи /проекти, практики, випускна кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
Обов'язкові компоненти ОП			
<i>Цикл загальної підготовки</i>			
ОК 1	Інтелектуальна власність	2	залік;
ОК 2	Наукова комунікація іноземною мовою	3	залік
ОК 3	Методологія та організація наукових досліджень	4	екзамен
ОК 4	Біоіндикація	4	залік
ОК 5	Цивільний захист та охорона праці	3	залік
ОК 6	Стратегія сталого розвитку	4	залік
ОК 7	Геоінформаційні системи в екології та заповідній справі	5	екзамен
ОК 8	Екологічний менеджмент	5	екзамен
ОК 9	Ландшафтно-екологічне планування	6	екзамен
<i>Цикл професійної підготовки</i>			
ОК 10	Теорія і практика заповідної справи	6	екзамен
ОК 11	Формування екомережі	5	екзамен
ОК 12	Рекреаційна діяльність на заповідних територіях	4	екзамен
ОК 13	Біогеографія	4	екзамен
ОК 14	Оптимізація природокористування	4	екзамен
ОК 15	Магістерська робота	8	екзамен
Загальний обсяг обов'язкових компонент		67 кредитів	
Цикл вибірових дисциплін			
ВК 1	Вибіркова дисципліна 1	5	залік
ВК 2	Вибіркова дисципліна 2	4,5	залік
ВК 3	Вибіркова дисципліна 3	5	залік
ВК 4	Вибіркова дисципліна 4	4	залік
ВК 5	Вибіркова дисципліна 5	4,5	залік
Загальний обсяг вибірових компонент		23 кредити	
Загальний обсяг освітньої програми		90 кредитів	

2.2. Структурно-логічна схема освітньо-професійної програми

Навчальний семестр	Компоненти освітньої програми	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	Методологія та організація наукових досліджень	4	екзамен
1	Цивільний захист та охорона праці	3	залік
1	Ландшафтно-екологічне планування	6	екзамен
1	Формування екомережі	5	екзамен
1	Теорія і практика заповідної справи	6	
1	Геоінформаційні системи в екології та заповідній справі	5	
1	Вибіркова дисципліна 4	4	залік
2	Інтелектуальна власність	2	залік;
2	Біоіндикація	4	залік
2	Наукова комунікація іноземною мовою	3	залік
2	Стратегія сталого розвитку	4	залік
2	Геоінформаційні системи в екології та заповідній справі	5	екзамен
2	Теорія і практика заповідної справи	6	екзамен
2	Оптимізація природокористування	4	екзамен
2	Вибіркова дисципліна 1 (виробнича практика)	5	залік
2	Вибіркова дисципліна 5	4,5	залік
3	Екологічний менеджмент	5	екзамен
3	Рекреаційна діяльність на заповідних територіях	4	екзамен
3	Біогеографія	4	екзамен
3	Вибіркова дисципліна 2 (виробнича практика)	4,5	залік
3	Вибіркова дисципліна 3	5	залік
3	Магістерська робота	8	екзамен

3. Форми атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньо-професійної програми «Заповідна справа» спеціальності 101 «Екологія» проводиться у формі захисту кваліфікаційної магістерської роботи та завершується видачею документу встановленого зразка про присудження йому ступеня магістра із присвоєнням кваліфікації: Магістр екології. Інженер з охорони природних екосистем.

**4. Матриця відповідності загальних компетентностей (ЗК)
компонентам освітньо-професійної програми**

	ЗК 1	ЗК 2	ЗК 3	ЗК 4	ЗК 5	ЗК 6	ЗК 7	ЗК 8	ЗК 9	ЗК 10	ЗК 11	ЗК 12
ОК 1		+	+			+	+	+	+	+	+	+
ОК 2			+	+	+		+			+	+	+
ОК 3		+			+				+			
ОК 4					+	+	+	+	+		+	+
ОК 5					+	+	+	+	+		+	
ОК6		+		+	+	+						
ОК7					+	+	+				+	+
ОК8					+					+	+	
ОК9					+			+	+	+	+	+
ОК10		+		+	+			+	+	+	+	
ОК11								+	+	+	+	
ОК12						+		+	+	+	+	
ОК13					+		+	+	+	+	+	
ОК14	+			+				+	+	+		
ОК15		+		+					+		+	+

**5. Матриця відповідності фахових компетентностей (ФК)
компонентам освітньо-професійної програми**

	ФК 1	ФК 2	ФК 3	ФК 4	ФК 5	ФК 6	ФК 7	ФК 8	ФК 9	ФК 10	ФК 11	ФК 12
ОК 1	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+
ОК 2	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+
ОК 3	+	+	+	+		+	+	+	+	+		+
ОК 4	+		+	+	+	+	+	+	+	+		+
ОК 5	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+
ОК 6	+	+	+		+	+	+		+	+	+	+
ОК 7	+	+	+	+	+	+		+	+	+		+
ОК 8	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+
ОК 9	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+
ОК 10	+	+	+	+		+	+	+	+	+		+
ОК 11	+		+	+	+	+	+	+	+	+		+
ОК 12	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+
ОК 13	+	+	+		+	+	+		+	+	+	+
ОК 14	+	+	+	+	+	+		+	+	+		+
ОК 15	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+

**6. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН)
відповідними компонентами освітньо-професійної програми**

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15	ВК 1	ВК 2	ВК 3	ВК 4	ВК 5
ПРН 1				+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 2		+		+	+	+	+		+		+	+	+	+		+	+	+	+	+
ПРН 3					+		+	+	+		+				+	+		+	+	
ПРН 4									+		+					+		+		
ПРН 5						+	+	+	+	+	+									
ПРН 6						+		+			+									
ПРН 7						+	+	+	+		+								+	
ПРН 8.								+	+	+	+									+
ПРН 9								+	+	+	+									
ПРН 10							+	+	+	+	+									
ПРН 11					+	+								+	+	+			+	
ПРН 12						+	+	+	+		+				+	+			+	
ПРН 13							+		+	+	+									
ПРН 14							+		+	+	+									
ПРН 15							+		+	+	+					+		+		
ПРН 16							+		+	+	+					+		+	+	
ПРН 17								+		+		+				+			+	
ПРН 18					+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Керівник групи забезпечення та
гарант освітньої програми

Боярин Марія Володимирівна